

Nr 278.

Ankom till riksdagens kansli den 15 november 1945 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa statens järnvägar berörande markfrågor i Västerås.

(4:e avd.)

I propositionen nr 359 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 19 oktober 1945, föreslagit riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ett mellan Västerås stad, å ena, samt Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag, å andra sidan, den 14 och den 18 juni 1945 träffat, vid berörda statsrådsprotokoll fogat avtal.

Vid ingående av avtal den 9 februari 1944 med Västerås stad rörande förvärv för statens räkning av aktiemajoriteten i Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag förutsattes, att förhandlingar framdeles skulle upptagas rörande vissa svävande markfrågor i Västerås.

I skrivelse den 17 juli 1945 har järnvägsstyrelsen anmält, att avtal numera träffats mellan staden och bolagets styrelse rörande nyssnämnda markfrågor. Med hänsyn till avtalets natur och de stora värden detsamma berörde samt då verkställandet av elektrifieringen å sträckan Tillberga—Ludvika senast den 1 januari 1953 utgör en förutsättning för avtalets genomförande, har järnvägsstyrelsen ansett avtalets giltighet böra göras beroende av statsmakternas godkännande.

Enligt berörda avtal skall bolaget till staden överlåta huvuddelen av bolagets nuvarande lokstationsområde, omfattande cirka 43 100 m², varå finnas uppförda värdefulla byggnader och tekniska anordningar. Det har därvid förutsatts att området skall ingå i en av staden planerad anläggning för fritids- och rekreationsändamål. Staden skall å sin sida till bolaget överlåta vissa i avtalet närmare angivna områden, vilka omfatta tillhopa cirka 119 200 m² och bedömas vara eller kunna bliva erforderliga för järnvägens behov. Vidare skall staden den 1 januari 1950 till bolaget erlægga ett belopp av 825 000 kronor. Detta belopp har framkommit efter en avvägning ur skälighetssynpunkter av kronans och stadens intressen i uppgörelsen.

Järnvägsstyrelsen har tillika meddelat, att vid de förhandlingar, som föregått avtalet, från järnvägens sida framförts önskemål att ett av de områden som avsåges skola överlåtas till bolaget, det s. k. magasinsområdet, skulle

givas större bredd, men att staden för närvarande icke kunde tillmötesgå detta önskemål. Parterna hade emellertid varit ense om att frågan borde kunna ordnas genom ett framtida markbyte, därvid bolaget skulle till staden överlämna motsvarande markyta av järnvägens mark.

Vidare har järnvägsstyrelsen framhållit, att det behov av framtida medelsanvisning till statens järnvägar, som bleve en direkt följd av i avtalet förutsedda åtgärder, vid nuvarande prisnivå uppginge till cirka 2 300 000 kronor. Häre inginge dock icke några kostnader för elektrifiering av linjen Tillberga—Ludvika eller för den utvidgning av spårsystemet, som möjliggjordes på grund av avtalet och som vore avsedd att ske allteftersom trafikens ökning gjorde detta nödvändigt. Av nyssnämnda belopp beräknades cirka 900 000 kronor erforderliga inom de närmaste åren, nämligen för anordnande av ny busstation samt för anläggande av garage m. m. för vägbussar och lastbilar. Återstående belopp, cirka 1 400 000 kronor, beräknades bliva erforderligt omkring år 1950 eller ungefär samtidigt som staden skulle inbetala den avtalade ersättningen av 825 000 kronor.

Genom beslut den 30 augusti 1945 hava stadsfullmäktige i Västerås godkänt avtalet.

Departementschefen har anfört, bland annat, följande.

För egen del finner jag ej anledning till erinran mot det framlagda förslaget. Jag tillstyrker därför att avtalet godkännes av Kungl. Maj:t. Enär SWB:s järnvägar från och med den 1 juli 1945 införlivats med statens järnvägar, varigenom bolagets mark övergått i kronans ägo, bör riksdagens myndigande till godkännandet inhämtas. Med hänsyn till bestämmelserna rörande tidsfristerna för avtalets godkännande torde förslag i ämnet böra underställas 1945 års höstriksdag. Jag förutsätter, att — därest riksdagen ej finner anledning till erinran däremot — Kungl. Maj:t skall äga utan ytterligare hörande av riksdagen godkänna den överenskommelse, som framtiden kan komma att träffas med Västerås stad om markbyte i syfte att bredda det s. k. magasinsområdet, varvid motsvarande markyta i området mellan Södra Esplanaden och Pilgatan skulle lämnas i utbyte.

Då det kontanta vederlaget enligt avtalet skall utbetalas till bolaget, vilket numera trätt i likvidation, lära några särskilda föreskrifter rörande bokföringen av beloppet icke vara erforderliga.

Redan i samband med de förhandlingar, som fördes med Västerås stad angående förvärv för statens räkning av aktiemajoriteten i Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag, framställdes från stadens sida önskemål rörande förvärv för stadens räkning av viss bolaget tillhörig mark. Vid förhandlingarna ställdes i utsikt att stadens önskemål härutinnan skulle kunna tillgodoses, dock först i samband med övergång till elektrisk drift vid ifrågavarande järnväg. Avtal i ämnet, beroende av statsmakternas godkännande, har nu träffats mellan järnvägsbolaget, vars rörelse numera införlivats med statens järnvägar, och staden. Ifrågavarande avtal — vars huvudsakliga innebörd är överlåtelse till staden av viss efter elektrifiering senast den 1 januari 1953 av sträckan Tillberga—Ludvika för järnvägen icke längre erforderligt bebyggt markområde i utbyte mot, förutom kontant mel-

Utskottet.

lanskillnad, vissa staden tillhöriga för järnvägen erforderliga markområden — synes vara för kronan godtagbart. Utskottet, som icke velat ifrågasätta ändamålsenligheten av de av avtalet betingade, såsom ofrånkomliga betecknade framtida medelsanvisningarna av cirka 2300 000 kronor, har icke funnit anledning till erinran mot det upprättade avtalet. Ej heller har utskottet någon erinran att framställa mot att Kungl. Maj:t utan riksdagens vidare hörande godkänner eventuell framtida överenskommelse i fråga om det av departementschefen avsedda ytterligare markbytet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna mellan Västerås stad, å ena, samt Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag, å andra sidan, den 14 och den 18 juni 1945 träffat, vid statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 19 oktober 1945 fogat avtal.

Stockholm den 15 november 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Lindström, Bernhard Nilsson, Mannerskantz, Gustaf Karlsson, Gustaf Ivar Anderson, von Heland, Gillström, Johan Eric Ericson, Näsström, Albertsson* och *Ivar Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Pettersson* i Dahl, *Bergström, Mårtensson, Staxäng, Malmborg* i Skövde, *Åkerström, Petterson* i Degerfors, *Thapper* och *Birke*.
